

BEREGI UJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Verbőcztér 1.

Laptulajdonos: a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:

Bertók Béla.

Főmunkatárs:

Bary Gyula.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Kézszékek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.

Hirdetési díjak:

megállapodás szerint

Pinceszövetkezet.

Mélységes gyönyörűséggel nézzük a szüret jöttével mindig ujjaalkotott szőlőhegyeinket. Kit ne töltene el nagy örömmel a mosolygó gerezdek látása, kinek a szívét ne illetté a szüretelők vig nótázása? Kinek a lelkében ne fakadnának a legszebb rémények egy-egy bortermelő hegyvidék jövődjé vagy nosodását illetőleg? És a gyönyör érzésével együtt kinek ne jutna eszébe az is, hogy mennyi rengeteg kincs (s meglehetősen drága agrár-kincs) van belepántálva szőlőhegyeinkbe?

Mindezt átérizzük s át gondoljuk és az az aggasztó kérdés merül föl előttünk, vajon a föld, a belefektetett óriási tőke, a fentartásis munkáltatási költség meghozza-e illő kamatját? A felelet pedig az, hogy nem, — legalább a mi viszonyaink fölött határozottan nem!

Mi ennek az oka? Némelyek élelmessége s némelyek élehetlensége. Az

élelmes némelyek azok, akik hivatás-szerűleg foglalkoznak a borkereskedelemmel s akik saját üzleti érdekeik megvédése és biztosítása végett fölhasználnak minden kinálkozó eszközt arra, hogy leszorítsák a must és bor árát s így nagyobb nyereséget szerezzenek maguknak. S ezt egészen természetesnek találjuk. Az élehetlen némelyek pedig maguk a szőlősgazdák, akik sokszor — mint most is — panaszkodnak, hogy nem tudják kellő áron értékesíteni a bort, de a panasznál tovább nem mennek s nem tanulnak természetes ellenlábasaiktól, a borkereskedőktől élelmességet, vagy más szavakkal, egy kis kereskedői szellemet. S ez már nem természetes.

Nem irigyeljük a borral kereskedők tisztességes polgári hasznát, sőt ismétljük, egészen természetesnek és szükségesnek ismerjük, mert anélkül nem volna kereskedelem; fontolóra vesszük a kereskedőkre nézve fönnálló áringadozás által okozott kockázatot

is, figyelembe vesszük minden jogos érdeküket s úgy találjuk, hogy mégis többször — mint most is — túlzásba ragadtatják magukat. Egyes helyeken mesterséges uton annyira leszorítják a bor árát, hogy a szőlősgazdának elmegegy minden kedve a szőlőtermeléstől, mert a befektetett tőkájának még a szegényes kamatját sem hozza meg. Egy kis összehasonlítás kétségtelenül mutatni fogja ezt a túlzást. Az ungi szőlőhegyeken szüretelt mustnak literje 44—50 fillér. Igaz, hogy közte van a jóhírnevű szerednyei must is. Ugyanekkor a beregszászi hegyeken szüretelt mustnak a literjéért nem adnak többet 30—35 fillérnél, a kaszonyvidéki mustéért meg éppen 12—14 fillérnél. Ezek a számok elég beszédesek!

Tudjuk, hogy a borárok meghatározására sem jogosultak, sem illetékesek nem vagyunk; nem is azért írjuk a fönnbbieket mintha leckét akarnánk adni a borkereskedőknek, (hiszen éppen az a baj, hogy nagyon is tudják)

„BEREGI UJSÁG” TÁRCÁJA.

Gyöngyösy István.

A „BEREGI UJSÁG” eredeti tárcája

Irtá: Gyöngyösy László.

Gyöngyösy érzéki természetű ember volt, Ovidius volt kedves költője, az asszonyi test szépségének és bájainak nála ragyogóbb leírója és lelkesebb dicsőítője kevés van a magyar irodalomban. A mese nála mellékes, leírás, érzékies bájok testése, a gondolatok költői mezbe való öltöztetése, ezek költészetének jellemző tulajdonságai és főkésségei. Női alakjainak leírásában maig is gyönyörűségét találhatja az olvasó, ahogy Széchi Máriát, Philomelát, Zrínyi Ilonát leírja, az ma is példaképpül szolgálhat. Olvassuk el csak Zrínyi Ilonáról írott sorait és nem győzünk bételni szépségével.

*Az orcái rózsák, nyaka alabástrom,
Maga kelletése szívet győző ostrom
Homloka lilom, az ajaka kláris,
Amelynek hervadni magánosan kár is,
Bár csókolod harmatja érte volna már is!
Szóláshoz készülő ajaka nyílása,*

*Ugy tetzik, hogy piros hajnal hasadna,
Vidám személynék helyből mozdulna,
Mint az derült napnak az égen járása!*

Vagy lehet-e szebben tanító irányu gondolatot költői mezbe öltöztetni:

*Az aranyának a tűz, terh a pálmáinak
Ütés a tűzköbe titkon lakó lángnak,
Hab a tengereket járó bátorságnak
A szükség próbája igaz barátságának.*

Ezeknél ragyogóbb hasonlatokat csak *Vörösmartynál, Petőfinél* találunk. Efféle gyönyörűséges hasonlatait műveinek minden lapján két kézzel zórja. Nagy lyrai és leiró tehetség. Hogy dalokat, énekeket ne ír volna, lehetetlenség feltenni. Hogy nem maradtak efféle kisebb költeményei vagy névtelenül jutottak reánk, azt korának gondolkodása magyarázza meg. *Balassi* szerelmes versei is csak szerencsés véletlenség folytán maradtak meg. Az ilyeneket kinyomatni ahhoz senkinek se volt elég bátorsága. Csak kéziratban terjedtek el és titokban gyönyörködtek, vigádtak és busultak velők a szerelmes lelkék ilyen véletlenül megmaradt szerelmi dalok gyűjteménye a „*Vásárhelyi dalos-könyv*”, amelynek nem egy dala teljesen Gyöngyösy módjára és érzékies szerelmére vall.

Gyöngyösy hírhedt labancnak van kiáltva — persze minden alap nélkül. Akik

megátalkodott labancnak tartják, azok csak *Murányi Venusra* gondolnak, ahol több helyütt áralozik a király-hűség dicsőítésétől, de eszök ágában sincs ugyancsak a Murányi Venus megindító, mély hazaszeretetről tanuskodó sorait megfontolni:

*Vesni tért kis hazánk! forgasz mely sok kockán,
Hány félét vettt már a szerencse sarkán!
Régi szép épséged emiatt áll csokán.
Miképen sirassam ily romlottságodat?
Mivel könnyebbítem nagy fúradtságodat?
Miként vigasztalám szomorúságodat?
Miképpen megszemlélvén sok romlott bástyáját
Szegény országomnak, s megtompult szabályját,
Szélvész közt habozó, bujdosó bárkáját,
Sóhajttással mondom keserves nótáját.*

Akkoriban a magyar főurak kisebb-nagyobb tehetséggel intézték a nagy politikát, a hozzájuk szegődő nemes emberek követték őket *Wesselényi* nádor maga is labanc, de igaz, jó hazafi volt. Gyöngyösy hűségesen szolgálta urát, híven kitartott a nádor halála után felesége *Széchi* Maria oldalán is. *A murányi összeesküvésben* ő is részt vett. Ő se nézte végig tétlenül hazája pusztulását s mint a „*rebellió hive*” már 1668-ban belekerült a pártosok összeirt lajstromába. 1679-iki „*Siralmas esztendő*” mint *Babócsay* Izsák tarcali krónikás mondja, a rettentő üldöztetések és kinzások éve, amikor Magyarország megkö-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajoknál** ugymint **idült bronchitis, szármárhurut** és különösen **lábadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jéze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk egy minden üveg alatti céggel legyen elátva: **F. Hoffman-La Roche & Co.** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz)

hanem csak azért, hogy annál inkább indokolhassuk a pinceszövetkezetek létjogosultságát.

Miért sikerül a borkereskedőknek kényők-kedvők szerint alakítani a borárakat? Azért, mert tőkét visznek a harcba, mert fölismerik, hogy közös érdekeket csak közös erővel lehet ki-elégíteni, mert e közös érdekek istápolásán következetesen munkálkodnak.

Mit tesznek ezzel szemben a bortermelők? Semmit, épen semmit, leg-főlebb panasz odnak. Pedig okuk van, de joguk nincs panaszkodni, mert a reájuk nézve kedvezőtlen boráralakulásnak nagyrészen ök maguk az okai!

A borkereskedők számbavéve a borkészletet, a várható bor mennyiségét s minőségét előre megállapítják a bor árának maximumát s minimumát, — természetesen, ha kedvezőek a helyi viszonyok, bő polgári haszonnal, — s ettől a legritkább esetekben térnek el. S diktálják a termelőnek a borárát.

Tegyenek ugyanígy a termelők is! Tökével szemben tőkét, kartellel szemben kartellt kell a harcba állítani s akkor egészséges verseny fejlődik kereskedő és termelő között, amely verseny míg egyrésztől nem törli el a kereskedők nyereségét, csupán korlátok közé szorítja, addig másrésztől a termelők érdekeit hatalmasan elő fogja mozdítani.

Alakítsanak a termelők vidékenként pinceszövetkezeteket; csak ennek a segítségével vehetik föl az eredményes harcot. Örvedetes az a pillanatnyi segítség, amelyet a Hitelintézet s a Központi Takarékpénztár ajánlott föl a termelőknek s amelyről mi is megemlékeztünk, — de ez a beavatkozás nem biztosíthatja az állandó sikert. A termelőkre nézve állandó, üdvös eredményt csak a pinceszövetkezet szülhet.

Ha ez megvalósul, tagjai oly tőkének a birtokába jutnak, amelyet bátran szembeállíthatnak a kereskedők tőkével s e tőke segítségével a megszorult tagok nem lesznek kénytelenek olcsón elvesztegetni a bort, hanem könnyű szerrel bevárhatják azt az időt, amidőn borukat jobb áron értékesíthetik.

Ismerjék föl hát a termelők közös érdekeiket, szervezkedjenek s egye-

sült erővel igyekezzenek azokat megvédelmezni. Létesítsenek akár önálló szövetkezetet, — így azonban csak hosszabb idő múlva szerezhetik meg annak a teljes cselekvőképességét, akár pedig az Országos Központi Hitelszövetkezet segítségével, amely esetben már néhány hónap múlva hasznos és eredményes munkásságot fejthetnek ki. Más orvossága a mostani beteges viszonyoknak nincs!

S ha a termelők minden ok ellenére sem nyulnának ez egyetlen gyógyszer után, ne csodálkozzanak majd, ha közülök igen sokan előbb-utóbb rá fognak fizetni a bortermelésre s olcsó pénzen szabadulni fognak szőlőföldjüktől, amelybe pedig olyan sok, drága pénzt beléültettek és belékapáltak.

De aztán ne panaszkodjanak!

a.

VEGYES HIREK.

A „Beregi Ujság“ részére szánt kéziratokat, szóbeli tudósításokat, hirdetési megbízásokat és előfizetési pénzeket a református templom udvarban levő szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánkba (Verbőci-tér 1 sz.) kérjük küldeni, illetőleg beadni. A „Beregi Ujság“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

* **Titkos tanácsos.** A király Bercei Jenő kassai kir. ítélőtáblai elnököt a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

* **Kinevezések.** A király Cseh Ernő beregszászi fővényszéki aljegyzőt a munkácsi járásbíróshoz albiróvá nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Dr. Dékány János löcsei törvényszéki joggyakornokot a beregszászi törvényszékhez aljegyzővé kinevezte. — A kassai ítélőtábla elnöke Némethy Pál végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki. — A dohányjövédéki központi igazgató Veress Miklós v. naményi díjtalan dohányjövédéki gyakornok-jelöltet díjtalan dohányjövédéki gyakornokká nevezte ki.

* **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kulina Emma tőkésfalvi áll. el. isk. tanítónőt a boródi áll. el. iskolához jelen minőségben áthelyezte. — A honvédelmi miniszter Tóth Sándor I. sz. csendőrkertületi hadnagy s akaszparancsnokot Topánfalváról hasonló minőségben a III. sz. csendőrkertülethez Beregszászba helyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hirsch Julia alsóvereckei áll.

elemi iskolai tanítónőt a kabola-csárdai áll. el. iskolához áthelyezte.

* **Eljegyzések.** Cseh Ernő munkácsi járásbíróshoz albiró f. hó 22-én Nagymuzsalyban eljegyezte Barta Margitkát, Barta Ödön országgyűlési képviselő leányát. — Jékely István, szatmármegyei földbirtokos tegnap (okt 25-én) váltott jegyet Beregszászban Illiczky Gizikével. Illiczky Sándor kir. törvényszéki bíró leányával.

* **Esküvő.** Fenyvessy Endre budapesti hadbíró főhadnagy f. hó 21-én délelőtt tartotta esküvőjét a beregszászi ev. ref. templomban Wargá Violával, Wargá Sándor vármegyei tiszti főügyész leányával.

* **Házasság.** Kellényi Elemér 65 gyalogezredbeli cs. és kir. hadnagy f. hó 24-én esküdtött örök hűséget Csarodán Buzinkay Fejenc földbirtokos leányának Amáliának.

* **Halál az árokban.** F. hó 22-én vasárnap Andrási (Anuska) Mihály nagybégányi kondás ittás állapotban a mezőn fejjel egy árokba esett s jöllehet az árok nem volt nagy, ott fulladás következtében halálát lelta. A szerencsétlenül járt kondást a falubeliek másnap szállították be s temették el.

* **Uj pénztintézet Beregszászban.** „Közgazdasági Bank Részvénytársaság“ címen legközelebb új pénztintézete lesz városunknak. Az új bank 500 drb. egyenként 400 korona névértékű névre szóló részvényre bocsátotta ki az aláírási felhívást s így alaptőkéje 200.000 korona lesz. Foglalkozni fog az új pénztintézet bank, pénz és váltóügyletekkel, kölcsönök adásával, kézi és jelzálogkölcsönök nyújtásával, pénzek és pénzértékek díjazás mellett való megőrzésével, letétek elfogadásával és a hitel mindenemű ágával. A részvényeknek csaknem fele része már jegyezve van.

* **Harapós ló.** Tegnap a heti vásárban Kristóf Ferenc márok papii lakos lova Nyiri Julianna tiszakörödi lakost veszedelmesen megharapta.

* **Felhívás.** 1768/1905. A kereskedelemügyi miniszter ur nagyméltóságának felügyelete alatt levő „Aulinger-Nizsalkovits“ féle alapítványnak mintegy 80 koronára rugó évi kamata f. évi december hó folyamán ismét kiosztás alá kerül. A kamat elnyeréseért folyamodhatnak: a) a kassai posta- és táv. igazgatóság kerületében alkalmazva volt postamestereknek hátrahagyott szegénysorsu özvegyei és árvái; b) az elemi csapás által sujtott postamesterek. Folyamodni szándékozó belyegtelen kérvényeiket a kassai posta- és távirdaigazgatósághoz f. évi nov. hó 20-áig küldjék be. Hodobay, ptai felügyelő, hivatalvezető.

* **Pályázatok.** Beregvármegye tiszaháti járásának főszolgabírája pályázatot hirdet a Vári körorvosi állásra. Javaldalmazás 800 kor. fizetés és 400 kor. uti-átalány. A pályázati kérvényeket nov. 12-ig

tözve hevert a bécsi udvar előtt. Gyöngyösy ez év elején még részt vett a bécsi udvartól eltiltott kassai gyűlésen, mint Széchi Mária követe, de azután elfogták és a Füleki várba hurcolták. Fogságából Szélepcsényi érsekmenti meg, ekkor tért át a katolikus vallásra. Az érsek másokat is kiintett ilyen áron. Csak ez volt a menekülés útja, amint Barkóczy István írta mondotta vendégének Kende Gábornak: „Ne félj bátyja, mert bizonyosan nem bánanak benneteket, de bizony papistává, kell lennetek.“ Így lett Gyöngyösy papistává de még így is terhes feltételek mellett eresztették szabadon. Béli Pál füleki kapitány és a füleki őrség tisztikara tíz ezer tallér erejéig kezkeskedett érte. A bécsi udvar a protestantizmus kiirtásával a magyarság ellenálló erejét akarta megtörni.

Igy lett katolikus Gyöngyösy pártfogója Andrássy Miklós Gömörmegye főispánja is, akinek oltalma alatt a költő meghuzta magát.

Ez idő óta Krasznahorka-Váralján lakik, nem csatlakozott, de nem is csatlakozhatott a bujdosókhoz, mert inkább tollforgató mint kardviselő ember volt s idősebb kora sem engedte, hogy a bujdosók tábort életét folytassa. De tollával szolgálta a nemzeti

ügyet. 1681-ben, mint megyéjének követe megjelent a híres országgyűlésen, ahol az újonnan megválasztott nádort Eszterházy Pált, mint a nemzeti ügy hőstét ünnepli, ami váltig nem tetszett ez udvari érzelmű embernek. Thökölyt is dicsőíti e versében, mikor pedig 1682-ben házasságra lép Zrínyi Ilonával lelkesen ünnepli a Kurucz királyt híres verseiben s várja azt a boldog időt, mikor „a kalpag szab rendet a kalapnak!“ Ur lesz a magyar Magyarországon. Gyöngyösy nem tartozott azon jellemek közé, akik meggyőződésüknek mindent föl tudnak áldozni, de tollával nagyobb szolgálatot tett hazájának, mintha kardjával a bujdosók táborában vitézkedett volna.

Mint már említettük, első házasságából született és legidősebb fia már ekkor Gátlyban mint a maga gazdája-ét, megmaradva kálvini-ta hitében, azon a vidéken maig is élő kiterjedt kálvini családnek megalapítója lett. A költő második házasságából született katolikus Gyöngyösy-ág Dunántúlról származva kihalt. Egyik fia György csomai prépost és váradi kanonok lett.

Gyöngyösy tekintélye öregségében napról-napra nőtt. A megye minden kényes ügyében, ahol alkudozni kellett, őt küldte ki. Em-

ber ismeretéről, ügyességéről tanuskodik, hogy ő tárgyalta az akkoriban mindenható és pusztító katonákkal, ő alkudozott megyéje nevében az eperjesi hóhérral Caraffa tábornokkal is. Az 1687-iki gyűlésre is őt küldték ki követségbe. 1686-tól kezdve alispánja volt a megyének. 1700-ban akarata ellenére újra megválasztották alispánnak, bár körve kérte a megyét, hogy tekintettel „beteg és tántorgó öregségére“ mentsék fel ez állás terhei alól. Ez attól kezdve minden évben ismétlődött, de még az 1704-ik esztendő is hivatalában találta, amikor őszszel Csetneken meghalt. Halála napját se jegyezték fel. De háza a hagyomány szerint ma is meg van némi átalakításokkal a Folsvai-utca 110. szám alatt. Gyermekei elköltöztek a megyéből, ivadékaik ezután Sárosban, Zemplénben, később Ungban is éltek Gömörben nem maradt senki, aki emlékéit föntartotta volna. Sirja jeltelen, de emléke él munkáiban és abban a nagy hatásban, amit a legújabb időkig irodalmunkra gyakorolt. Nemcsak korának, de a késő időknek is élt.

ke'l beadni — Pályázatot hirdet továbbá a ma c s o l a i körjegyzőségben és a V á r i nagyközségben megüresedett s 1000—1000 kor. fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásokra A pályázati kérvények beadásának határideje október 30.

* **Egy munkás család szerencséje.** Régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkás-család, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségben tisztos vagyonhoz jutott. A szorgalmas derék családfő önhibáján kívül munkáját, kenyérkeresetét veszítve, hiába kopogtatott új munka, új foglalkozás után, mindenütt zárt ajtókra talált munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor ölt közt, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekből osztálysorsjegyet vásárolt és ujjongó örömmé változott kétségbeesése, midőn a napokban a *Gaedicke A. budapesti bankház*, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60,000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kísérője, nyolc nyolcadban adta el a sorsjegyet és a munkás-családon kívül még számos szerény sorsu kis embernek teremtett jólétet. 1—3

* **Népesedési mozgalmak.** Október 19-től 25-ig bejelentették a beregszászi anyakönyvi hivatalban a következő születéseket: Moskovics Ernő izr., Molnár Gyula ev. ref., Bacsár Juliánna rk., Szaniszló Margit ev. ref., Ábrahámovics Izidor izr., Halmos Béla István rk. — Házasságok kötöttek: Fenyvessi András Sándor Lajos rk. Wargá Malvin ev. ref., Katona Sámuel ev. ref. Apáthi Flóra ev. ref., ifj. Bótos János rk. Tóth Anna gk. — Meghaltak: özv. Bakó Gáborné Kiss Julia ev. ref., Gecsei György ev. ref., Iván Miklós ev. ref., Friedman Mór izr., Seres Erzsébet ev. ref., Hancsina Lászlóné Balog Mária gk.

* **Előfizetési felhívás!** Mindenki olvassa „A POLGÁR” politikai napilapot! Főszerkesztő: dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő, ki publicisztikai működését kizárólag e lapnak szenteli. „A POLGÁR” megjelenik minden nap reggel, vasárnap és ünnepnap után is, rendkívül bő és gazdag tartalommal. „A POLGÁR” programja a demokrácia, a radikális szabadelvűség, a szociális igazság. Hangja szabad és nyílt. „A POLGÁR” a legolcsóbb, igazi radikális, szókimondó irodalmi színvonalon álló, tartalmas újság. Főszerkesztője dr. Vázsonyi Vilmos köré a publicistika és a szépirodalom jelesei sorakoznak. Cikkeit, tárcáit Vázsonyi Vilmoson kívül ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János orsz. képvis., Bródy Sándor, Csörgő Hugó (felelős szerkesztő) Kadosa Marcel, Krudi Gyula, Lux Terka, Nagy Endre, Palotai Hugó, Szász Zoltán, Thury Zoltán stb. stb. írják. A tárcarovatban egyébként hazai írónk legjobb elbeszélései mellett nap-nap után egy-egy kitűnő külföldi novellát talál az olvasó. „A POLGÁR” tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatóak és kimerítőek. A nap teljes krónikáján kívül szórakoztató derűs olvasmányt is bőven ad az újság, humoros cikkei szatirizálják a nap eseményeit és derűs élvezetül szolgálnak az olvasónak. „A POLGÁR” „Szociális ügyek” címen külön gazdag rovatot nyitott a dolgozó kispolgárok ezreinek. E rovatban a kispolgárok szakédekei minden istápolásra találnak és szociális fejlődésük érdekében e rovat küzd a toll agitációjával. „A POLGÁR” fölöslegessé teszi minden más lap olvasását, mert benne minden megvan, a mi eseményt a nap krónikája fölvet és minden megvan, a mi az olvasó lelki épülésére és szellemi szórakozására szolgál. Ily gazdag, ily élénk, ily tarka és kimerítő tartalma mellett is A Polgár negyedévre csak 4 korona. Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újság-elárusító helyeken. Egyes példány 2 kr. (4 fill.) „A POLGÁR” külön meglepő kedvezkedéssel is szolgál az idén előfizetőinek, a mennyiben karácsonyra gyönyörű kiállítású Naptárral ajándékozza meg őket. „A POLGÁR” naptára 250—300 oldalon, művészi kiállításban számos művészi képpel, legjobb írónk elbe-

szeléseivel, költeményeivel és karcolataival fog megjelenni. Benne lesz az év története is képben és írásban, azonkívül számos hasznos, oktató orvosi, jogi, stb. tanácsadó cikk úgy hogy e naptár szinte nélkülözhetetlen szükséglet fog betölteni a polgári családokban. „A POLGÁR” naptárát megkapja „A POLGÁR” mindegyik előfizetője. „A POLGÁR” előfizetési ára, melynek ellenében a lapot a házhoz szállítják: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, Egy hónapra 1 korona 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Eötvös utca 37. szám. 1905. november 1-től pedig VI., Nagymező utca 12. sz.

* **Szőlőbirtokosok és szőlőtelepítők figyelmébe.** A szőlőtelepítések és régebbi ültetvényekben mutatkozó hiányok pótlásának eredménye az elültetett oltványok minőségétől függ. Ép ezért nagy fontossággal bír minden szőlőtermelő részére tudni azt, hogy az ország nagyszámu oltványtelepein hogyan fejlődtek az oltványok az elmúlt rendkívül száraz nyár folyamán. Az az oltvány, a mely az abnormális szárazság következtében kevés levelet és rövid hajtást hozott a mely a szárazság folytán nem volt képes tartalék-tápanyagot magában felhalmozni, soha sem fogja a kívánt eredményt adni. Ellenben szépen fejlődött oltvány még kevésbé jó kezelés mellett is a szőlőben mind jobban fejlődik és szakszerű ápolásnál már korán hoz hasznót és bőven téríti meg az ápolás költ ségeit. Hogy mely oltványtelepről szerezz be szükségletét az elmúlt nyár nagy szárazsága után, azt a szőlőbirtokos egymagában nem igen tudja megítélni, mivel nincsen abban a helyzetben, hogy személyes látogatás útján szerezzon meggyőződést az egyes telepek mikénti kezeléséről és oltványainak minőségéről. Jó szolgálatot vélünk tehát tenni t. olvasóinknak, a midőn arról értesítjük, hogy a „Küküllőmenti első szőlőoltványtelep” Medgyesen melynek tulajdonosa Caspari Frigyes, mint tavaly az elmúlt száraz nyáron is, ritka szakértelemmel párosult mintakezelés és a nagy költséggel berendezett vízvezeték segítségével, oltványait oly kiváló és kifogástalan minőségre emelte és oly szépen fejlődött anyagot képes szállítani, aminőt az ország egy szőlőtelepe sem. A telep költséget és fáradságot nem kimélve, vízvezetékét meg nagyobbította olyannyira, hogy száraz időben naponta 3—4 millió liter vizet volt képes az ültetvényekre vezetni. Ennek következtében az oltványok oly ideális fejlődést nyertek, hogy ezen telep az ország egy látványossága, melynek megtekintése a többi oltványtelep birtokosoknak csak hasznára válnék, különösen, ha a látotakon okulva, a jövőben szintén nagyobb terjedelmű vízművekről gondoskodnak, hogy ők maguk is abba a helyzetbe jussanak, ily szépen fejlődött és kiváló minőségű oltványokat szállíthassanak. De nem csak oltványtelep-tulajdonosok hanem vincelléregyletek, szőlőbirtokosok és minden szőlőtelepítés iránt érdeklődőnek ajánlhatjuk ezen mintatelep személyes meglátogatását, hogy személyesen meggyőződjenek a szőlőtelep nagyszerű állapotáról és hogy megismerjék a megöntözés nagy értékét. (S.)

SZÉPIRODALOM.

Egy szép leány regénye.

(Életkép.)

Irta: ifj. Janka Sándor.

— Béla! Édes Béla! . . . ne hagyjon itt! Mi lesz belőlem, ha maga is itt hagy?

A leány könnyei sürűn hullottak s zokogva borult az ifju keblére.

Béla szánakozva nézett reá és vigasztalni akarta:

— Ne sirjon Irma. Hiszen nemsokára visszajövök; de ezt a hat hónapot kénytelen vagyok távol tölteni. Ettől függ a jövőm, a boldogságom . . . Ne sirjon, mert ezzel igen nagy fájdalmat okoz nekem.

A lány megtörlé szemeit és mosolyogni próbált, de nem sikerült; szemei ismét megteltek könnyel.

— Hogyne sirnék, mikor olyan elhagyatottnak érzem magam! Mig élt kedves

anyám . . . addig . . . jól éreztem magam s hogy meghalt, maga lett egyedüli vigasztalóm! De most ha elmegy, mit csinálók én ebben a nagy városban egyedül . . . Egyedül! Hat hónapig . . . Még rá gondolni is rossz — rebegé a leány és szőke fürtös fejcskáját megtörten hajtá le.

A Béla szemei is kezdtek csillogni, de erőt vett kitörni készülő fájdalomán s visszafojtva könnyűit, mondá:

— Tudom, hogy nehéz lesz megszokni magának az egyedüllétet, de bele kell törődnie. Ha olyan anyagi viszonyok között volnék, hogy nem kelene gondolnom a jövőre, egy percig sem gondolkoznék azon, hogy menjek-e vagy sem, hanem maradnék. De maga tudja legjobban, hogy milyen szegény vagyok s nincs senkim, akitől anyagi segílyt várhatnék! Szívem visszahuz, de eszem távozni készlet. Meg van ígérve, hogyha ezt a kiküldetést jól bevégezem, kifognak nevezni, akkor aztán semmi sem áll útjában boldogságunknak. Állandóvá tesszük együttlétünket s úgy fogunk élni együtt, mint a galamb a párjával.

Erre már Irma is elmosolyodott.

— De mielőtt elmennék — folytatá

Béla — ígérjen meg nekem valamit.

— Mit?

— Először is azt, hogy nem fog sokat sirni . . .

— Nem ígérem, mert úgy sem tudnám megállani.

— Másodszor azt, hogy idegen emberekkel — különösen férfakkal, nem áll szóba. Tudja rosszak az emberek s az ilyen szép leányok . . .

— Hallgasson! Hízogó! — vágott közbe Irma mosolyogva.

— Harmadszor, hogy gyászruháját nem cseréli fel mással, míg odaleszek.

— Oh Béla, hát hogy tennék én ilyet . . . ?

— No csak úgy mondtam. Látja már megint sirni kezd. Egészen piros lett az orra a sok sirástól . . . No de most már végleg bucsuzom, igyekezzék jól tölteni idejét s gondoljon néha reám.

— Nem néha . . . mindig . . . rebegé Irma s görcsösen kapcsolá össze karját a férfi nyaka körül.

Eltelt egy hét!

Irma kis utcai szobájában tölté az egész he et. Nem mert kimozdulni egyedül, pedig szörnyen unta magát. Igyekezett elfoglalni magát, de nem sikerült. Próbált olvasni, de beleunt; próbált kézimunkálni, megunta; nem tudta magát elfoglalni. Legtöbb idejét az ablakba könyökölve töltötte el, kibámulva az utcára.

A járókelők érdeklődve néztek fel reá. Olyan jól állott halvány, szomorú arcához a fekete ruha, hogy mindenkinek megakadt rajta a szeme.

Irma közönyösen nézett reájok s nem akarta észrevenni, hogy egy férfi már jó ideje sétál le s fel ablaka alatt s valahányszor ott elment, tüntetőleg megállítá léptét s nagy, őszinte szemével mintegy csodálkozva nézett fel reá.

Lassanként alkonyodni kezdett. Irma nem gyújtá meg lámpáját, csak ült tovább az ablaknál.

A férfi, ki még mindig ott sétált kíváncsian nézegetve fel az ablakra, egyszerre megállott nem messze az ablaktól.

Irma félszemmel érdeklődve nézett reá de azért úgy tett, mintha másfelé figyelne.

Az utcákon egyenként gyújták meg a lámpákat s a kirakatok előtt a korzózó közönség sürgés forgása mindig élénkebb lett. Ugy vágyott Irma ki az utcára, de . . . hát hiába! Egyedül van, nincs senkije aki elmenne vele. Legalább annyit akart élvezni az utcai közönség jókedvű zsvájából, amennyi ablakáig elhatolt s kinyitotta ablakát.

A férfi észrevéve, hogy a lány nyitott ablakból néz ki, megemelté kalapját s közeledett az ablakhoz:

— Jó estét szép angyal!

Irma ijedten mereszté reá szemeit s mélyen elpirult, aztán idegesen csapta be az ablakot és hirtelen leeresztette a függönyt.

A férfi boszusan dörmögve fordult meg s dühösen rágya bajuszát sziszegte:

— Megállj szép ördög, azért sem szabadulsz meg körmeim közül — s szemeit

lázás csillogással veté az ablakra s úgy tet- szett neki, mintha a függöny mögül valaki leskelődne.

— Ahá! érdeklődik a kicsike! No an- nál könnyebb lesz a dolgom — mondá s fityörészve ment tovább.

Irma pedig leveté magát ágyára és sirt keservesen. Most érezte csak, hogy meny- nyire egyedül van. Milyen másképp volt ad- dig, amíg élt a jó öreg mama, akivel karon- fogva sétáltak ilyenkor az utcán. Be jó is volt akkor... Az utca sarkon rendszeren várt reájok Béla s aztán együtt sétáltak so- káig. Menyire szerette Bélát az anyus! Utolsó szava is ő hozzá szólt: „Magára bi- zom a lányomat Béla. Vigyázzon rá... ne hagyja el”. És Béla megígérte, hogy nem hagyja el soha és ime, alig pár héttel az anyus halála után magára hagyta. Egyes- egyedül van, elhagyva mindenkitől; nincs senkije, akihez egy szót is szóljon. Leborult párnájára és zokogott keservesen, hogy majd megszokad a szíve.

Aztán elaludt

Almában megjelent a szép férfi alakja. Csábítóan mosolyogva közelített feléje s be- szélt szépeket s ő olyan gyönyörködve hall- gatta. Egy szép országról beszélt, ahol gyö- nyörű minden: a fák levelei sohasem sár- gulnak meg s a mező soha sincsen virág- nélküli. Az emberek nem bántják ottan soha egymást, ott nem tudják, hogy mi a gyü- lölttség, ott csak szeretni tudnak az emberek. Hívta őt, hogy menjenek együtt oda. Ő menni akart s megfogta a férfi kezét, de egyszerre ott termett Béla s haragtól villogó szemekkel rohant a csábítóra. Irma hevesen sikoltá el magát s karjait védőleg tárta ki és — fel- ébredt. Szíve gyorsan dobogott s nem tudott többé elaludni. Alig várta hogy reggel le- gyen...

Nagynehezen megvirradt Irma fárad- tabb volt mikor felkelt, mint mikor lefeküdt. Szemei körül szürke karikák támadtak, de ezzel mintha még szebb lett volna!

Ugy el volt keseredve, hogy csak sínni és meghalni szeretett volna!

Hozzá kezdett kis szobáskájának rend- beszedéséhez, de nem bír vele. Máskor csak játék volt ez neki, de most úgy elfáradt bele, hogy csak leveté magát a díványra és ismét kesergett. Szíve csordulig telve volt Béla iránt, keserűséggel és vádakkal s észre sem vette, hogy már nem gondol annyi szeretet- tel reá, mint eddig.

Egyszerre kopogtatás rezzenté föl tépe- lődéséből. Hirtelen megtörle szemeit s nyu- godt arcot igyekezve ölteni kiáltá:

— Szabad!

Az ajtó kinyílt és egy hordár lépett be rajta, egy hatalmas skatulyát cipelve.

— Kezeit csókolom! Ezt a skatulyát hoztam — mondá a hordár s mielőtt Irma válaszolhatott volna, eltávozott. Irma kimond- hatatlanul meg volt lepelve.

— Ki küldhette ezt a dobozt?... Talán Béla?... De mi lehet benne?!

Lázás sietséggel fogott a kibontáshoz egy- másután szagatva el a doboz fedelét lekötő fonalakat.

Vége felemelt a fedelet... s egy önkényelen „ah” szaladt ki szájából. meg- látva a doboz tartalmát — egy szegfű csok- rot. Egy darabig szólanul megigézve bámult a csokorra, mintha annak illatától kábult vo- na el, aztán reszkető kezeivel, félve kezdé azt kibontani helyéről. A virágok illata csakhamar betölté az egész kis szobát s Irma a boldog- ság és öröm kifejezésével arcán tartá kezé- ben a csokrot.

— Ni egy levél — sikoltá el magát örömmel — felfedezve a virágok közzé rejtett levelet, — most hát megtudom kitől jött e gyönyörű csokor — s izgatottan tépve fel a levelet, félhangon olvasá:

„Imádott Nagysám.”

Fogadja tőlem szívesen e pár szál vi- rágot! — Engesztelésül küldöm azt, a teg- napi merész és szerénytelen magaviseletémért. Elismerem, hogy tulságosan merész, mond- hatni szemtelen voltam, de engedje meg, hogy azokat az okokat és mentségeimet me- lyek ez udvariatlan lépésre készítettek sze- mélyesen mondhassem el. Egy óra múlva e virág átadóját ismét elküldöm s ha van szí- vében egy parányi kis könyörtület egy meg-

térő bűnössel szemben, küldjön tőle nekem egy vigasztaló és megbocsájto szót s ha le- het, nyujtson módot arra, hogy személyesen exkuzalhassem magam s ez esetben kérem, hogy nevezze meg a helyet és időt, ahol bocsánataát könyöröghessek.

Remélve, hogy küldöncöm nem fog megszomorító üzenettel visszatérni maradok

bocsánatért esedező hive:

Gróf Sepredy Imre.”

Az Irma kezében reszketett a levél. Arca valami csodálatos büszkeséget fejezett ki, olyan formát, mint amilyen elszokta ön- tenni a rossz tanuló arcát akkor, mikor vé- letlenül jól felelt. Tekintetét boldogan legel- teté virágain:

— Milyen gyönyörű szegfűk — mondá — lám Béla sohasem vett nekem ilyet, pe- dig tudta, hogy mennyire szeretem a virágot. Az igaz, hogy ő szegény fiu, de hát nem is kívánnék én ennyi szkat, csak egy szálát... de ő nem gondol rám... lehet, hogy másnak veszi! Hej ha tudná, hogy milyen szép virágot kaptam. És hozzá egy „gróf”- tól. Biztosan bántaná az irigység!... De úgy kell neki... a hátatlan... itt h gy engem magamra s még egy levelet sem irt azóta.

Gépiesen igazgatta a virágokat s foly- tatta elmélkedését:

— Szegény gróf! Hogy bánkodik, pe- dig hiszen nem csinált semmi rosszat. Hogy megszólított?... Biztosan másnak nézett! Hogy is vehet valaki ennyire a szívére ilyen csekélységet!?

Egy-két szál virág lehullott a csokor- ról, azt ő-szeszedte s a tükör előtt hajába illesztette.

— Azt írja, hogy mondjak egy időt és helyet, ahol találkozunk!... Nem! Ezt nem tehetem meg! Megígértem Bélának, hogy nem hallgatok idegen emberekre, kü- lönösen férfiakra... De hát Béla nem ígérte-e meg, hogy irni fog és ime még se irt... Mit csináljak?... Ejh! Irok neki levelet s megírom, hogy irthol szívesen látom. Utó- végre ennyi udvarias figyelemmel szemben csak nem lehetek goromba... Piáne egy „gróf”-fal szemben!

Leült asztalához és irni kezdett.

A hordár épen jött.

— Nos már itt van? — kérde Irma jó kedvvel — itt a levél, vigye el a gróf urnak.

— Igenis, kezét csókolom — mondá a hordár és eltávozott. Irma pedig rakosgatni kezdett szobájában, hogy a magas vendég valami rendetlenséget ne találjon.

11 óra volt éjfél előtt, mikor Béla hat hónap távollét után hazajött.

Rémítően kivolt fáradva a megfeszített- munka és az utazás által. Alig volt jártányi ereje, midőn leszállott a vonatról, mégis első dolga volt az Irma lakása felé elsétálni.

— Vajjon mit csinál ilyenkor szegény Irma? Biztosan lefeküdt már! De miért nem irt már három hó óta egy sort sem? Csak nem beteg?

Fáradtan huzta lábait maga után s ki- váncsi szemekkel nézett fel az Irma abla- kaira, melyek sötétek voltak.

— Ugy látszik csakugyan lefeküdt, — mormogá csendesen s gondolkozva állott meg a kapuban. Ugy szeretett volna becsen- getni és a házmestertől megkérdezni, hogy mit tud Irmáról, de nem merte.

Fázósan huzta össze kabátját, fogai dideregve vacogtak össze, pedig kánikula volt.

— Hm! Csak nem leszek beteg?! gon- dolá magában s csendesen hazafelé indult.

Ereje lépésről-lépésre fogyott, feje szé- dült s úgy kívánczolt valahova leülni.

Nagyon rosszul érezte magát.

A közeli kávéházban zajosan játszott a cigány s a nagy kávéházi ablakok függö- nyein a bent levők árnyékai látszottak.

Béla gondolkozva állott meg.

— Bemenjek? — kérdezte önmagától — olyan jól esnék egy csésze thea! Ejh! bemegek!

A mulatozók egész tömege sürgött- forgott ide s tova a kávéházban, úgy, hogy Béla alig tudott helyet kapni. Egy szegletben épen a kávéházból nyíló szeparé ajtaja mel-

lett volt egy kis asztal üresen, oda ült le Béla és theát kért.

A szeparéból zajos tivornya hangja hallatszott ki, mely összeolvadva a kávéházi zajjal, olyan nyomasztólag hatott a Béla amugy is fáradt agyára. Ott párolgott előtte a thea, de ő hozzá sem nyult, hanem mint egy eszelős bámult az előtte lévő biliárd asztalon ide s tova futkosó golyókra.

Olyan volt az arca és tekintete, mintha semmit se tudna környezetéről. A mulatozók pedig gondtalanul jártak-keltek mellette s rá se hederítettek. Mi gondjuk nekik arra, hogy valaki ott ül s talán nagy fájdalom van!

A cigány abbahagyta a zenét s egy percre szokatlan csend támadt a teremben, melyet csak a biliárd golyók csattogása za- zart meg.

Egy pincér pezsgős palackokat ballan- cirozva kezében, sebesen törtetett keresztül a közönségen és a szeparéajtó felé közelgett. Béla önkénytelen kíváncsisággal követte sze- meivel s midőn a pincér kinyitá az ajtót, benézett a szeparéba, ahonnan épen akkor egy jókedvű kacaj hallatszott ki erősen, fia- talosan, kedvesen — női ajkakraól.

Bélának e hangra szívébe nyilallott.

— Az Irma hangja — rebegé önkivü- letlen s egy fájdalmas kiáltással az ajtónak rohant, hogy kiragadja onnét Irmát, de meg- botlott s fejjel esett neki az ajtónak, mely kinyílt s Béla eszméletlenül terült el a padlón.

A mulató társaság ijedten ugrált fel az asztal mellől a váratlan robajra, csak az Irma arca maradt mosolygós és odakocintva po- harát a fiatal Sepredy poharához, kiitta annak tartalmát s nevetve mondá:

— Hahaha... Csunyan leszijta ma- gát az ipse!!

KÖZÖNSÉG ROVATA

Szüreti mulatság.

Amint jeleztük is, a beregszászi iparos- ság f. hó 15 én zártkörű szüreti mulatságot rendezett. A mulatságnak ügy anyagi, mint erkölcsi sikere örvendetes; világos tanubi- zonyosságául annak, hogy ifjaink megértették a ker. szociális eszméknek életrevalóságát.

Midőn az ifjuságot felszólítjuk, hogy tömegesen lépjen be a nemsokára megalaki- tandó egyesületbe, egyszersmind köszönetün- ket fejezzük ki a jószívű felülfizetőknak, to- vábbá a csőszleányoknak; kik kezűgyesszé- gükkel nem csak az estnek kedélyességét emelték, ha nem a jövedelmet is tetemesen gyarapították.

Jegyüket megváltották: főt Szalay Sán- dor 10 kor, Szopócs András 6 kor., Bogya Mihály 3 kor 60 fill., Horváth András 2 kor.,

Felülfizettek: ifj. Ormós Antal, Ivusz György, Balajti András, Farkas József 2—2 korona., özv. Dancs Jánosné 1 kor. 40 fill., Lukovics Antal, Roszoly László 1—1 korona Rózsa Károly 70 fillér., Szóter János, Zsig- mond György, Erneszt József, Koch Albert, Lakner István, ifj. Debreceni Bertalan, ifj. Balla Sámuel, Bárdos Sándor 60 fill.

Szólóból befolyt: (a koszoru kisorso- lásával együtt) 45 kor. 98 fill.

Jegyekből befolyt 325 korona.

Az összes jövedelem . 370 kor. 98 fill.

A kiadás 187 „ 16 „

A tiszta jövedelem . 222 kor. 82 fill.

Beregszász, 1905. okt. 18.

Csiszár Elek, pénztáros.

TÖRTÉNETI ADATOK.

Mezővári város története.

Több eredeti forrás után írta és közli:

Lánczy József csarodai ref. lelkész.

Hogy mily viszony volt a földes ur és a nép között, arról ugyszólván semmi tudomással nem rendelkezünk egész a későbbi korig, amidőn is a 700-as években jobbágyi munkálatokat és füstpénzt kellett adni a váriaknak. 1412-ben Teodor pódolai herceg birta. Mindeztideig semmi olyan okmány nincs, mely szabadalmakkal ruházta volna fel. Zsig- mond királyról van ugyan annyi, hogy régi

szabadalmaiban a várost megerősíti, de hogy melyek azok, biztosan nem lehet tudni, valószínű azonban, hogy ezek a szabadalmak azok, melyekben 1511-ben II. Lajos király erősíti meg a váriakat, nevezetesen, hogy a vári bírónak és tanácsnak hatalmat ad minden helybeli ügyeknek birói megítélésére, továbbá, hogy a váriaknak minden adó és dézma elengedtetik, illetőleg fizetése alól fel szabadíttatnak.

1417-ben Zsigmond király alatt Ondrej Pán orosz hercege volt, kinek egy Helele nevű tisztartója lakott Váriban és az igaz gatta a várost.

1442-ben, Ulászló király idejében György rac vajdáé, 1492-ben II. Ulászló király idejében Ungárdi Geréb Péter grófé, aki a Csetfalviakkal, illetőleg azoknak urával Tóthselmes Tharcay Jánossal perlekedett folytonosan a „Zsaró” mocsár miatt.

1514-ben II. Lajos királyé. És ez fordulópont a város történetében, ha birt eddig Mezővári szabadalmakkal, mert hisz II. Lajos király előtt óriási kegyben részesült e város, de neje, a királyné, szeretetének meg a legforróbb melegével árasztotta el. Szabó Lukács és Lőrinc Gergely kérésére minden régi szabadságát, melyet Ulászló király és neje adott, a munkácsi várkapitány, Bethlen János ellenére megerősített 1525-ben megerősítette a váriakat a acsomai erdőnek és Cibik földé nevű szántóföldnek a Lampert-háziakkal (ma Beregszász) való használásában. Ugyancsak megengedett a váriaknak, hogy a város közepén (tehát azon időben a Borsa folyó mindkét partján fentállott már a város) lévő városi hid javítására a szükséges fákat a csomai erdőből szállíthatják.

1539-ben Mezővárit Zápolya János foglalta el magának. 1546-ban I. Ferdinánd idejében Büdi Mihályé, kinek leányágon utóda vagyok magam is, egy leánya ősnagyanyám levén.

1551-ben Petrovics Peteré lett, 1574-ben pedig Mágócsi Gáspáré.

Ezen két birtokos idejében változtak meg a vallásviszonyok Mezőváriban, — e két főúr pártfogása mellett lett Mezővári lakossága reformátussá. Mint édes anya gyermekét, úgy ápolta, segítette e két főúr a református egyházat, különösen Mágócsi Gáspár volt az, ki úgy a reform. lelkeszt, mint a tanítókat még csak a napi étellel is ellátta, — vagyonának nagy részét, Mezővári városnak hányományozta ez ma is a város vagyona oly feltétellel, hogy a város tartozik, mint patronus a reform. egyház szük ségeiről gondoskodni. És a város e patronusi jogokat gyakorolta is a legkésőbbi időkig; lelkésznek, tanítónak a fizetéséhez hozzájárult, sőt midőn legközelebb a templom, torony és lelkész lakás restaurációja szükségessé vált, a városi képviselő testülethez beadott kérvényemre a képviselő testület azonnal megszávozott 4000 frt. készpénzt. Csak legyenek és maradjanak hívek a váriak e nemes tisztjök höz, mint voltak őseik, mert a nagy hányományozónak is az volt az akaratja, de lehet is félmillió értékű vagyonból. 1606-ban a bécsi béke kötés értelmében Bocskay Istváné lett Mezővári.

Megemlítendőnek tartom, hogy a mezőváriakat 1550. febr. 12-én I-ső Ferdinánd 1569-ben I-ső Miksa Bécsben kelt levele által, majd ugyancsak ezen császár és király 1569. márc. 17-én minden eddigi jogaikban megerősítette, sőt 1573-ban ápril. 3-án Bécsben kelt királyi levelében elrendelte hogy a Mezővári-i ember se réven, se vámon, se harmincadon, se szárazon, se vizen, se magától, se barmaitól, sem semminemű jószágától semmit sehol ne fizessen, de mindenkör úgy tekintessék mint szabad királyi városok polgárai. Ugyancsak ezen napon ke t levelében újra szabadalmat adott, hogy évenként a már régi idő óta gyakorolt öt vásárt tarthatnak, megpedig: Újévkor, Urnapján, Szentegyed Abbás napján, Szt. Lukács napján, Szent Luca napján.

Ugy látszik azonban, hogy Miksa halála után egyesek a mezőváriak szabadalmával vajmi keveset, talán mit sem törődtek Ezen feltevésom Rudolf császár és királynak Prágában 1580-ban febr. 28-án kelt királyi levelén alapul, melyben Dobó Ferencet s mindenkit, kit illet, megfenyeget, hogy az életmökét szélylyel járással kereső vári polgáro-

kat senki ne háborgassa, lenetartóztassa, de mindenütt szabadon jönni-menni engedje. Hogy azonban a fenyegető királyi pecsétetes levelek után a szabadalmak megtartottak-e? nem tudom; azt hiszem azonban, hogy nem, mert a váriak újra meg újra zörgettek a királyoknál, esedeztek a királyi trónus előtt szabadalmaik csorbíttatása miatt. Rudolf 1603-ban majd II. Mátyás 1613-ban újra megerősítette jogaikban a mezőváriakat.

Igen valószínű, hogy a mezőváriak ebben az időben még Bocskay István felkelésében is legfeljebb szenvedő szerepet játszottak és csakis 1619-ben csatlakozhattak Bethlen Gábor felkelő hadához. Okát ennek abban találok, hogy ha voltak is sérelmeik, de a királyok a mezőváriakhoz igen nagy kegyességgel voltak és a mezőváriakat, habár lélekkel együtt tartottak is Bocskay Istvánnal, de a királyi hűségük visszatartotta, vagy talán szabadalmaikat féltették.

A nikolsburgi békekötés után (1621) az ország békéje egy időre helyre állott, Mezővári ura Bethlen Gábor lett. Változtak az idők, és az időben az emberek. A nemes városi tanács Nagy András és Máthé István polgárokat küldte el a nemes fejedelemhez jogaiknak csorbíthatlanságáért esedezni. A fejedelem meghallgatta a küldöttség kérő szavát sértetlen hagyta a város jogait sőt 1624 április 5-én Kassán írott levelében megerősítette. Ugyancsak ezen jogait Mezőváriak négy év múlva II. Ferdinánd s megerősítette.

Bethlen Gábor halála után özvegye, Brandenburgi Katalin lett Mezővári ura mind addig míg a Linczi béke kötés (1645) nem intézkedett sorsa felett s 1647-ben I-ső Rákóczy Ferencnek adatott.

Ettől az időtől fogva, mint ha a sorscsapása lett volna, Mezővári ura igen sokszor változott. 1653-ban már Galanthay Eszterházi Miklóssé, 1657-ben II. Rákóczy Györgyé, 1660-ban özvegy Báthory Zsófiáé, körül fel van jegyezve, hogy a szakálasi vízi malmot örökösen a váriaknak adta 100 forintért. 1673-ban I-ső Rákóczy Ferencé, 1678-ban özvegyé Zrinyi Ilonáé, 1688-ban a koronáé 1590-ben Rákóczy Ferencé. És itt a történelmi hűség azt kívánna, hogy a mezőváriaknak II-ik Rákóczy Ferenchez való nagy és magas tiszteletéről megemlékezzem, kötelességem volna felemlíteni, hogy a mezőváriak miképp bontották ki a „nép atyjának” szabadság zászlaját, és a midőn a tárogató megzendült, a kuruc váriak és turpaiak menyit szenvedtek és mennyi hősi vért öntöttek a hazáért, a szabadságért, az alkotmányért és vallásért, de hallgatok, hiszen aki mindezekről a napokról bővebb tudomást akar szerezni, megtalálja azt a magyar történelem arany lapjain, hol ragyogó betűkkel van följegyezve; megtalálja és még a kihűlt sziv is dobogni kezd, ha olvassa az ember, mit tett az az egyszerű nép kit kuruc néven nevez a történelem s a kik között mégis legnagyobb kurucok voltak, a szabadság zászlaját legelső őr kibontó mezőváriak és mezőtarpaiak. A tárogató elhallgatott a szabadság zászlaja meg hajlott a majthényi mezőt busuló katonák könnyei áztaták, az áruulás megtermette átkos gyümölcsét, és a kuruc zászlónak a majthényi síkságon lehajtásával Mezővári is vészett, mert 1711-ben vissza szállott a királyra, ki azt aztán Gróf Schönbornnak adományozta. Gróf Schönbornné lett Mezővári, ki jogait a mezőváriakkal egész az újabb időkig érezte, sőt még az 1880-as években is követelőleg lépett fel velök szemben, és a regale jogot, a mely Mezőváriak évenként igen szép jövedelmet adott, fele részben magához ragadta. A történelmi hűség kedvéért megjegyzem, hogy évek hosszú során egy nagy pertárgya volt ez s végre is kölcsönös megegyezés folytán a regale fele részben Mezőváriak maradt.

És itt letehetném tollam, mert a mezővári város történetét kicsiben ismerjük, engedjen meg azonban a szives olvasó, ha tovább megyek és megemlékezem azokról a szomorú napokról is, melyekben a mezővári lakosoknak részök volt, megemlékezem azokról a sötét felhőkről is, melyek oly sokszor és oly gyakran feltornyosultak Mezővári város felett.

A szomorú napok között első helyen jelzem II. Ulászló király alatt a pórlázadást.

Mezővári ura abban az időben Gróf Vingárdi Geréb Péter nádor volt, Dózsa György tehát nem kimélve a nádor jobbágysait sem, a Máramarosból alá seregülő bocskoros seregével tüzzel vassal pusztította, ugyszólva egyenlővé tette Várit a föld színével.

1556-ban a törökök pusztították el. — 1657-ben a lengyelek Lubomirszky nevű vezér alatt hamuvá égették.

1660-ban a törökök Nagyváradot bevén, Mezőváriba is eljöttek, rabolták és pusztították.

1710-ben nagy pestis volt, melyben a lakosok legnagyobb része elpusztult, ugyan ez évben olyan sáska járás volt, hogy Mezővári határát teljesen megsemmisítette. 1713. évben felhőszakadás és nagy árvíz tette tönkre. 1716-ban III. Károly király idejében 15,000 krimi tatár a tatár Chán fiának vezéréte alatt Moldvából beütven, Mezővárit feldulta s mindent felperzselt minden nemű házi és igavonó barmot elhajtott, a templomot se kimélte meg, onnan a keresztelő őnkannát rabolta el. Mezővári előkelő lakosait, leányait rabláncra fűzve hurcolták el, nem kimélvén még az egyház lelkészét és tanítóját névszerint Vasvári Istvánt és Bökényi Polák Andrást, de lelkész és tanító kevés idő múlva megszabadult fogságából. A Bökényi család azért igen nevezetes, mert e család tagjai a reformáció kezdetétől 3 századon keresztül mindég lelkészi és tanítói hivatalt viseltek. 1719-től a mezőváriakat kisebb nagyobb csapás mindég érte. Most a pestis majd a sáska járás, 1830-ban a kholera, 1857-ben a tüzvész 1872/3 években ismét kholera pusztította. 1898-ban pedig egy oly borzalmas orkán vonult keresztül rajta, mely a templomnak nyugoti oldalán lévő tűzfalát is ledöntötte, nem különben a templom tető feloldalát szarufáival a földre dobta.

Ily viszontagságos, csapásos események alatt igazán csodálattal kell megállanunk és felkiáltanunk: Istennek csodája, hogy Mezővári még ma is megvan; megvan, és lakosainak száma szaporodik, és annyira átalakító hatása van e város őslakosainak, hogy a városba beköltözöttek idegeneket képes átfőrmálni, a leghazafiatlanabb labancot is véres száju tüzes kuruccá tenni.

De ha nevezetes volt a régebb időben Mezővári mint város, nevezetes volt annak egyháza is Nem volna teljes történelmi elme futtatásom, ha röviden meg nem emlékezném az egyházzal is.

A mezővári reformáció előtti egyházzal semmit sem tudunk valószínűleg miután földes urai róm. katolikusok voltak, Mezőváriban a róm. kath. vallás volt az uralkodó. A reformációnak Beregszászba behozatalakor azonban azonnal felvették a reformált hitet. Annyival inkább teheték pedig ezt, mert Mezővári ura 1551—1574-ig Petrovics Péter volt, utánna pedig Mágócsi Gáspár lett, ki mind ketten buzgó reformátusok voltak és pártfogásuk alatt úgy meggyökeresedett Mezőváriban a reformált hit, hogy azóta is teljesen elveszítette más vallás felekezet minden befolyását s ma is csak nem az egész vári lakossága ide érte a beköltözötteket is kivétel nélkül református. Hogy Mezőváriban 1575-ben virágzó református egyház volt, semmi se bizonyítja jobban, mint Mágócsi Gáspárnak a moghiorok zezghi (mogyoró szegi) malom bírásába a váriakat megerősítő rendelete. Ezen malomnak szombati vámjá a belső személyeknek adatott, volt ezen kívül még a váriaknak a Borsa vizén egy székes malmuk, melyhez 1590-ben Torzsás Gergely malombírságában készült malom törvény szerint jogosultak voltak a következő családok név szernt: Deme, Bercyk, Pipó, Lewrincy, Bakos, Miklós, Ryz, a szombati napon pedig a belső személyek. Hogy jövedelmes egyház lehetett, ennan is meglátszik, hogy mostan is használatban lévő földbirtok mellett ezen szombatalékból a belső személyek, lelkész és tanító 100—120 köböl életet is kaptak. Ezek a malmok felsőbb rendeltetű 1835-ben leromboltattak. Így megszűnven a malom jövedelem némi kárpótlásul az egyház tagjai természetnyök jobb minőségéből egy 1/2 véka életet adnak.

1590-ben várii reform. pap volt Böszörményi Máté, ki Radán Balázs és Kelmáncsehi beregszászi lelkészek után I-ső esperese volt az egyházmegyének, 1646-ban Vári papja Sz.

(szárnyas) István, ki szintén egyike volt az egyház megyében a magasabb kormányzóknak. 1693-ban vári pap Csergő Kocsi János, ki előbb esperes később 1700-ban püspök lett, 1748-ban Kömley Márton, ki 6 évi vári lelkészkedése után esperes lett. 1710-ben lelkész Vasvári István, ki a tatár rabságból volt.

Egyházmegyei gyűlések is tartottak Mezőváriban 1593-ban, 1594. febr. 21., 1595. ápril 24., 1595. jun. 18., 1599. jan. 3., 1603. dec. 4., 1605. febr. 2., 1607. jan. 17., 1608. dec. 6., 1620. jun. 2., 1628. márc. 8., 1631. aug. 28., 1638. aug. 16.

Az egyház anyakönyve 1745-ben kezdődik, említést érdemelnek: az urasztali borosztó kehely ezüstből 1637-ből, egy nagy asztalterítő abrosz az urasztalához, melynek területén arany fonallal van kivarva az LV. zsoltár, közepén: „ada Redmeci Zsófia 1692”. Vannak ezen kívül igen szép aranyozott kelyhei és kenyér osztó aranyozott tányérja. Ezek azonban későbbi keletűek, adományozta Both Lidia férjezett Domokosné, ki a jelenleg Mezőváriban élő Both család közeli családtagja.

Temploma újabb kor építése, iskolája és paplakja régebben a „Szurdék” utcában

volt, jelenlegi paplak fundamentumát az újabb korban tették le.

Harangok, toronyóra mind újabb keletűek.

Meg kell emlékezni még iskolájáról is. Tanítóinak névjegyzékében 1683-ban Losonci János van feljegyezve. Hogy mezővári abban az időben 1780. évig a szellemi téren sem állott alant fokozottan, mutatja az, hogy iskolájában nem csak az elemi tudományok, hanem a magasabb tudományok is tanítottak. Iskolájában tógás diákok is tanultak, kikből később lelkészek, tanítók lettek és ezek közül nem egy tanult külföldön, kik midőn hazajöttek, lánglelkű apostolai lettek az evangéliumnak.

1780-tól Mezőváriban a zsidó és görög nyelv tanítása megszűnt, hanem felállított egy nagyobb és kisebb tanítószágot (rektor preceptor) és ezek tanították a mezővári gyermekeket, míg az akadémiai promóció fent állott, ezek az akadémiait halgatott ifjak még az újabb időben is tanították a latin grammatikát, ma már az iskola állami.

Vége.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy intézetünknel elhelyezett betétek után, a kamatlábat f. évi november 1-től további intézkedésig, 4% -ról $4\frac{1}{2}\%$ -ra emeljük fel.

Beregszász, 1905. okt. 25.

A Beregme gyei Gazdasági bank r. t. igazgatósága.

Küküllőmenti
Első
Szőlőoltványtelep

(Tulajd.: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 103 N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntöztette s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismert levéllel ingyen és bérmentve. 4-20

3644/1905. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az ilosvai kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy özv. Gerevics Emilné gyám végrehajthatónak Gutí Tódor végrehajtást szenvedett elleni 900 korona tőke követelés s jár. iránti ügyében az ilosvai kir. járásbíró területén lévő Ilosva község határában fekvő ilosvai 206. sz. tkvben A. I. 18, 19, 20. hrszám alatt fölvetett ingatlanokból B. 16. sorszám alatt Gutí Tódor Ferenc nevében álló $\frac{1}{4}$ -edrésnyi illetőségére 1396 korona 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlan az 1905 évi november hó 13-ik napjának d. e. 10 órájkor Ilosva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 40% -át készpénzben vagy másfélszeres értékű óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-s értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Ilosván, 1905. évi szeptember hó 7-én. Az ilosvai m. kir. járásbíró, mint telekönyvi hatóságnál.

Rónay, kir. járásbíró.

Szülők figyelmébe!

Német nyelvben (irodalom, nyelvtan, társalgás, valódi német kiejtéssel) Kereskedelmi levelezésben, Keresk.

váltójogban, Kereskedelmi könyvvitel-

ben, gyermekeknek és felnőtteknek biztos sikerrel ad magánoktatást

egy ezen a téren több éven bel- és külföldön szerzett tapasztalatokkal bíró egyén. — Bővebb felvilágosítást ad szíveségből:

Engel Jenő,

könyv-, papir- és zeneműkereskedő ur.

FOGADÓ Országos vendéglős és pincérszak-
közlöny. Legelterjedtebb és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. kerület, Kerepesi-ut 13. szám.

K o l b á s z

azonnal ehető, vagy főzni való 192, pörkölt bőrtű szalonnák elsőrendű zsirnak 168, sós fehér vastag 168, vékony 168, füstölt vastag 176, vékony 176, debreceni paprikás szalonna 184, pácolt fokhagymás paprikás szalonna 200, pácolt sovány szalonna nélküli sonka, karmónádli, oldalas 160 fillér. A fenti árak szállító levele és csomagolása ingyen. Elsőrendű házi zsír 176, hozzá szelencék: 5 kgros 110, 10 kgros 148, 25 kgros 280; az árak fillérekben értendők. Árúim árai, melyek gyakran változó, e helyen minden számban kolbász cím alatt található. Szállítja: Balczár kiviteli tüzlete Nyíregyháza.

A Beregme gyei Központi Takarékpénztár részvény társaság közhirre teszi, hogy olcsó kamatláb mellett, a bor minőségének megfelelő lehető magas bor előlegeket ad.

Engel Jenő

ajánlja dusan felszerelt könyvkereskedését és könyvnyomdáját a n. é. k. figyelmébe.

Hirdetések

jutányos árban felvétetnek Verbócy-

tér 1. szám alatt.

Eladó, vagy több évre bérbe kiadó!

Beregmegyében Beregszász várostól 1/2 órai járásra eső Asztély község határában, **30 magyar hold tagos birtok** rajta levő ház és melléképületek — a községben pedig: **egy házastelek, melléképületek és 2 pusztatelek.**

Értekezni lehet:

özv. Hegedüs Károlynéval

Beregszász, Széchényi-utca 33. h sz. alatt.

3—3

Pénzt

ékszerekre, értékpapirokra és minden elfogadható tárgyra. Bárhol elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok

Mór Jakabné.

zálog kölcsön int. Árpád-u. 23.

Huzás már
nov. 23.

Huzás már
nov. 23.

Óriási szerencse Gaedicke-nél!!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol **GAEDICKE** egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602.000 koronát a 62551 sz.,

háromszor a nagy főnyereményt **40.000** koronát a 11119 számra,
40.000 " " 28916 "
40.000 " " 33464 "

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb. stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolcad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.—	6.—	12 korona,

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A. bankház Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11. szám.

Sorsjegyek kaphatók: **GRÜNSTEIN SOMA** fűszerkereskedőnél Beregszász.

Huzás már
nov. 23.

Huzás már
nov. 23.

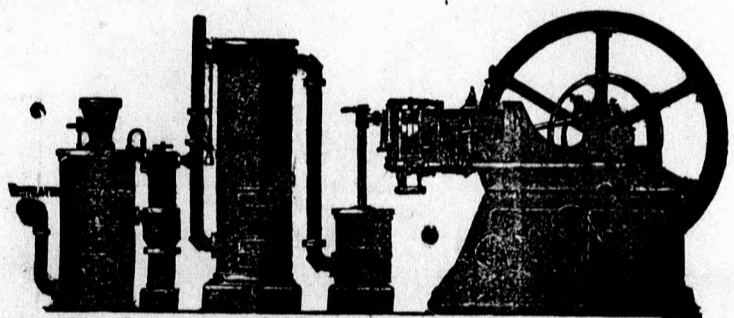
Fel a
„Munkácsi“ kiállításra

Az összes
„Acetylen-lámpák“ kiállítása,

u. m.:
gőzeke, kocsi, rud, Spritzbogen,
kézi, kerti, asztali, utcai, udvari,
automobil, acetylen-lámpákat

Bárdi József nagykereskedő
cég, óriási vá-
lasztékban
bemutatja.
BUDAPEST, VI.
Gyár-u. 10.

Kérünk szíves látogatást!

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetésárjegyzék ingyen.

Az eperjesi népbank
KÁLYHAGYÁRA

ajánlja a legjobb hírnévnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő

tüzálló fehér chamotte-
agyagból gyártott

1. és 2. minőségű diszes kiállítású

cserépkályháit és
KANDALLÓIT

felette jutányos árban.

A gyári szerelőink által felállított kályhák használ-
hatóságáért és jóságáért feltétlen felelősséget vállalunk.

Kizárlagos képviselőnk és raktárunk
MARKOVICS JÓZSEF úrnál Beregszász
Andrássy-utca 19. szám alatt. — Képviselőnk
kiváncsra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat.

Regi kályhák átrakása és javítása
jutányosan eszközölköttek.

NYOMTAK A „SZABADSÁG“ KÖNYVNYOMDÁBAN BERECSZÁSZ 1905.

„ANGYAL“
gyöngyvírág krém Hozzávaló szappan 1 kor. **Ára 1 korona.**

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arc-
tisztátalanságot pár
nap alatt eltüntet az

„ANGYAL“ GYÖNGYVIRÁG CRÉM;
a bőrnök fehér, tude szint kölesönöz.

Kapható: **Reichard Jenő**
„Agyal“ gyógyszerárában, Beregszász
(Bocskay-utca)

Ára 1 korona. Gyöngyvírág hölgypor 1 kor. „ANGYAL“
gyöngyvírág krém

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily-
helyen szakember insolvencia jelentés nélkül jogi tanácsos
közreműködésével rendez. A szükséges fedett egyezkedési
hiteleket megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállal-
tatik.

Bleier Fried és Társa,

4-7 budapesti bejegyzett cég Budapest. Erzsébet- körut 23.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI. Ó-utca 6.
a m. királyi szab. Osztálysorsjáték
főárusítója.

Sürgöncim: Folyó számla: Pesti magyar keresk.
Sárkányok Budapest. banknál és a m. k. postatakaréplárnánál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és ér-
tékpapírokra, bárhol elzáo-
gosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és
ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy
beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön
részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, ipa-
rosoknak váltóit leszámítolom és könnyen tör-
leszthető váltó és személyhitelt nyújtok.

**Tisztviselők és katona-
tisztok**

amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtoko-
soknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra
azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek ugyszintén
minden levelet, Sárkány S. Bankháza
válaszbélyeg nél- BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6.
kül is, rögtön el- 25 év óta tvszékileg bejegyzett cég.
intézek.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu
sorsjegyei már megjelentek és ké-
rem egyuttal b. megrendeléseit, a
legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom,
minden nyeresémet azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert
ezek nagy nyeresémmel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest,
IV. Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számú }
és ennek árát }
postautalván on küldöm. }
kérem u.á. venni. }
A nem kívántat }
tessék áthuzni }
2-7 }
Lakhely u. p. }